

บทความปริทัศน์ การลอกเลียนงานวิชาการและวรรณกรรมโดยมิชอบ (Plagiarism)

จिरาภา วิทยากรักษ์

Jirapa Vitayapirak

รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

kvjirapa@kmitl.ac.th

1. บทนำ

ปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในโลกออนไลน์ ทำให้การก๊อปปี้หรือคัดลอกผลงานได้ง่าย สะดวกรวดเร็วขึ้น แต่เสี่ยงต่อการนำข้อเขียนหรือแนวคิดของผู้อื่นมาใช้โดยมิได้อ้างอิง ในวัฒนธรรมตะวันตกจะเข้มงวดมากเกี่ยวกับเรื่องการลอกเลียนผลงานโดยไม่กล่าวถึงแหล่งที่มา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการโจรกรรมทางวรรณกรรมหรือการลอกเลียนงานวิชาการและวรรณกรรมโดยมิชอบ (Plagiarism) ซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของอาชญากรรมทางวิชาการ (Academic Dishonesty) เป็นการขโมยความคิด คำพูด การเขียนของผู้อื่นมาใช้โดยมิได้อ้างอิงแหล่งที่มา (Citation)

ในประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้ มติสภามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ได้ทำการเพิกถอนปริญญาเอก หลังจากการตรวจสอบพบว่า วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตได้มีการลอกเลียนผลงานทางวิชาการ ของผู้อื่นและนำไปเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เพื่อสำเร็จการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งเข้าข่ายการลอกเลียนวรรณกรรมโดยมิชอบ ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดต่อจริยธรรมทางวิชาการ กรณีนี้ถือเป็นรายแรกของประเทศไทย ซึ่งสภามหาวิทยาลัยชั้นนำได้เริ่มปฏิบัติการเพิกถอนปริญญา ทำให้เป็นบทเรียนว่าการทำวิทยานิพนธ์ หรือผลงานวิชาการต้องสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง หากจะทบทวนเปรียบเทียบวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ต้องอ้างอิงแหล่งที่มา

ในความเป็นจริงการนำความรู้ และข้อมูลผู้อื่นมาใช้และอ้างอิงแหล่งที่มา ถือว่าเป็นการให้เกียรติแก่ผู้สร้างองค์ความรู้ การมีแหล่งอ้างอิงยิ่งมากยิ่งดี เพราะได้ทราบว่าคุณเขียนมีการศึกษามาอย่างละเอียด ลึกซึ้ง และยังเป็น การป้องกันว่า บทความ หรือผลงานที่เขียนนั้นไม่ถูกต้องตามหลักมาตรฐานสากล บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบ และวิธีการหลีกเลี่ยงการลอกเลียนผลงานโดยมิชอบ โดยการอ้างอิงคำพูด (Quoting) และการถอดความ (Paraphrasing)

2. รูปแบบของการลอกเลียนงานวิชาการ

การลอกเลียนงานวิชาการมีหลากหลายรูปแบบ [1] เช่น การคัดลอก-แปะ (Copy-Paste) การเปลี่ยนคำบางคำ (Word Switch) การลอกเลียนสำนวน (Style) การคัดลอกความคิด (Idea) ตลอดจนถึงการกระทำอื่น ๆ เช่น การส่งผลงานชิ้นเดียวกันไปยังแหล่งพิมพ์หลายแห่ง (Multiple Submission) การส่งงานเขียนร่วมไปตีพิมพ์โดยมิได้รับอนุญาตจากผู้เขียนร่วม การนำสถิติ รูปภาพ มาใช้โดยมิอ้างอิง เป็นต้น

3. วิธีการหลีกเลี่ยงการลอกเลียนผลงานโดยมิชอบ

สิ่งที่นักวิชาการควรกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงการลอกเลียนผลงานวิชาการมีหลายวิธีดังนี้ [2]:

3.1 เมื่อศึกษาค้นคว้างานของบุคคลอื่นควรอ้างอิง โดยการอ้างคำพูด (การยกคำพูดมาเหมือนต้นฉบับ) และใส่เครื่องหมายคำพูดกำกับไว้ (Quoting) หรือการถอดความ ซึ่งเป็นการปรับประโยค แต่ยังคงไว้ซึ่งแนวคิดเดิม (Paraphrasing) หรือการสรุปความเฉพาะประเด็นสำคัญ โดยใช้คำพูดของตนเอง (Summarizing) เป็นต้น

3.2 การแปลผลงานจากภาษาต่างประเทศ ผู้เขียนไม่ควรแปลประโยคต่อประโยค หากมิได้ขออนุญาตจากเจ้าของบทความก่อน เพราะมีกฎหมายลิขสิทธิ์คุ้มครองผู้เขียนดั้งเดิมไว้ ในกรณีที่ต้องการนำความรู้มาใช้ต้องเรียบเรียงองค์ความรู้ นั้นใหม่ด้วยสำนวน สีลา และโวหารของผู้เขียนเอง รวมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาขององค์ความรู้นั้นอย่างเคร่งครัด

3.3 การนำรูปภาพ แผนภูมิ ตาราง สุนทรพจน์ โคลงกลอน หรือสำนวนมาใช้ ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาทุกครั้ง ควรตรวจเว้นการทำผลงานชื่อเรื่องและเนื้อหาเดียวกัน แต่เปลี่ยนตัวเลขในกลุ่มตัวอย่าง หรือผลงานเนื้อหาไม่เหมือนกัน แต่รูปภาพ ตารางเหมือนกัน ถือว่าลอกเลียน ถึงแม้จะมีผลงานของตนเองก็ตาม

3.4 การนำงานวิจัยเรื่องเดียวกัน แต่นำไปตีพิมพ์หลายครั้ง หรือเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษในวารสารต่างกัน ต้องมีการแจ้งอย่างชัดเจนว่ามีกรณีตีพิมพ์ในวารสารฉบับหนึ่ง หากผลงานเคยตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ และต้องการตีพิมพ์เป็นภาษาไทยอีกครั้ง ให้ขออนุญาตสำนักพิมพ์ก่อน พร้อมทั้งระบุให้ชัดเจนว่าได้ตีพิมพ์แล้วในวารสารใด

3.5 การคัดลอกผลงานของตนเอง หรือการนำผลงานเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่มากกว่าหนึ่งครั้ง หรือวารสารมากกว่าหนึ่งฉบับ ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่ ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องที่นักวิชาการไม่ควรทำอย่างยิ่ง

4. เครื่องมือตรวจสอบการลอกเลียนผลงานวิชาการ

ปัจจุบันมีเครื่องมือตรวจสอบการลอกเลียนผลงานวิชาการ ซึ่งช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ หรือแม้แต่ นักวิชาการ ตรวจสอบผลงานได้ด้วยตนเอง [3] เครื่องมือนี้เรียกว่า Plagiarism Detection Tools ตัวอย่างโปรแกรมเหล่านี้มีดังนี้ เช่น Turnitin, Article Checker, Scan My Essay, Article Checker, Plagiarism Detect.com, WCopybind เป็นต้น เครื่องมือเหล่านี้หาได้ทางออนไลน์ ทำให้อาจารย์ตรวจสอบผลงานของนักศึกษาได้ง่ายขึ้น และนักวิชาการเองสามารถตรวจสอบผลงานของตนเองก่อนส่งต้นฉบับและแก้ไขเพื่อความปลอดภัยในกรณีที่ไม่ได้ตั้งใจจะลอกเลียนผลงานของผู้อื่น

5. วิธีการอ้างคำพูด (Quoting) และการถอดความ (Paraphrasing)

การเขียนผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นบทความวิจัย วิทยานิพนธ์ หรืออื่น ๆ ต้องมีการเขียนบททวนวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงต้องกล่าวถึงความคิดของนักวิชาการท่านอื่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักวิชาการจำเป็นต้องอ้างอิงคำพูด หรือถอดความสำคัญเพื่อเชื่อมโยงผลงานของตนกับส่วนอื่นๆ ทำให้งานเขียนเสี่ยงต่อการถูกกล่าวหาว่าลอกเลียนงานของผู้อื่น วิธีการอ้างคำพูดและการถอดความที่ถูกต้องจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งต่องานเขียนในระดับนานาชาติ

5.1 การอ้างคำพูด (Quoting) คือ การยกคำพูด หรือการคัดลอกข้อความเหมือนบทความที่อ้างอิง โดยใส่เครื่องหมายคำพูดกำกับไว้ ผู้เขียนต้องเชื่อมโยงความคิดและให้สัญญาณการอ้างคำพูดโดยอ้างอิงชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และ/หรือหน้าที่ยกไว้ [4] เช่น Ross (2010: 9) ดังตัวอย่างการเขียนดังต่อไปนี้:

Ross (2010: 9), in her study of poor and working-class mothers in London from 1980-1990, makes it clear that economic status to a large extent determined the meaning of motherhood. Among this population, “To mother was to work for and organize household subsistence”.

รูปแบบการอ้างคำพูด มี 2 ชนิดใหญ่ ๆ [5] คือ

(1). แบบสั้น (Short direct prose) เป็นการอ้างคำพูดสั้น ๆ ซึ่งสามารถสอดแทรกการอ้างอิงลงในงานเขียนได้โดยง่าย โดยใส่เครื่องหมายคำพูด (Quotation marks) ตัวอย่างเช่น

Fyodor Dostoevsky (1881) said, “The second half of a man’s life is made up of nothing but the habits he has acquired during the first half.” It doesn’t have to be that way.

(2). แบบยาว (Long prose quotation) การอ้างอิงคำพูดที่ยาวกว่า 20 คำ หรือมากกว่านี้ ถือว่าเป็นการอ้างคำพูดแบบยาว ซึ่งจำเป็นต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ เพื่อแสดงให้เห็นคำพูดทั้งหมดอย่างชัดเจน ซึ่งอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Block quotations” ดังตัวอย่างจาก [6] Meehan (2002: 233):

In his book *Sailing to the Reefs*, Bernard Moitessier (1997: 83) discusses the motivation behind single-handed sailing:
“And it is, I believe, this need not simply for novelty, but for physical and spiritual cleanliness which drives the sailor towards other shores; there, his body and mind are freed from their terrestrial ties ...”

สิ่งสำคัญในการอ้างคำพูดเป็นภาษาอังกฤษ ต้องระวังเรื่องการใช้เครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation) เช่น เครื่องหมายคำพูด, จุด, วงเล็บ เป็นต้น

5.2 การถอดความ (Paraphrasing) คือ การถ่ายข้อความหรือคำพูด หรือแปลความหมายประเด็นทางความคิดของผู้อื่น โดยใช้สำนวนใหม่ของผู้เขียนเอง แต่คงความหมายเดิมไว้ และแสดงที่มาของข้อความนั้น ๆ อย่างชัดเจน [7] หากผู้เขียนไม่

กล่าวอ้างอิงผลงานของผู้คิด ถือว่าเป็นการขโมยคัดลอกผลงาน รูปแบบของการอ้างอิงอาจมีหลายแบบขึ้นอยู่กับสาขาวิชาที่ผู้เขียนสังกัดอยู่ เช่น การอ้างอิงในแบบของวิศวกรรมศาสตร์อาจแตกต่างจากสาขามนุษยศาสตร์ อย่างไรก็ตามรูปแบบหลักของระเบียบวิธีอ้างอิงมี 2 แบบใหญ่ ๆ คือ (1) ระบบผู้แต่ง-ปีที่พิมพ์ (author-date system) และ (2) การใส่หมายเหตุ (footnote)

วิธีการถอดความ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- (1) อ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้
- (2) จดโน้ตความคิดหลัก กลุ่มคำสำคัญ (Keywords) คำเหมือน (Synonyms) ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ-อังกฤษ หรือ พจนานุกรมคำพ้อง (Thesaurus) ยกเว้นศัพท์เทคนิค หรือศัพท์เฉพาะทางวิชาการ (Technical terms) ต้องคงไว้
- (3) พยายามหาความสัมพันธ์ของความคิดของผู้แต่งว่าไปในทางใด เช่น เป็นเหตุเป็นผลกัน เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนหรือแตกต่าง แล้วจึงเขียนใหม่ด้วยภาษาของตนเอง โดยเปลี่ยนไวยากรณ์หรือโครงสร้างประโยค เช่น เปลี่ยนคำจากคำนามเป็นคำกริยา ย่อประโยคเข้าด้วยกัน เป็นต้น

(4) เขียนความคิดหลักใหม่เป็นประโยคที่สมบูรณ์ โดยตรวจสอบว่าความคิดของผู้เขียนหลังจากถอดความแล้วยังเหมือนเดิม และต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

ตัวอย่างการใช้สำนวนภาษา เพื่อให้การถอดความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการนำเสนอ ผู้เขียนควรกล่าวให้ชัดเจนแต่แรกว่าเป็นความคิดของใคร และแสดงจุดยืนของผู้เขียนบทความว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาเสมอ เช่น Brown (1983: 231) claims that a far more effective approach is... เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนอ้างอิง [6]:

1. มีชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ :
'...Holmes (1993) has argued that...'
2. เมื่อกล่าวอ้างอิงถึงผู้แต่งมากกว่าหนึ่งคนพร้อม ๆ กัน ให้เรียงนามสกุล ตามลำดับอักษร (A-Z) และใส่ semicolons:
'A number of researchers (Bennett 1967; Dent 1969, 1970; Groom 1969) have advanced this argument; however, the opposite view has

considerable support (Cummings 1985; Norquest 1984).'

3. หากผู้แต่งเป็นคนเดียวกัน แต่มีงานหลายชิ้นในหลายปี ให้ใส่ comma:

'This theory was advanced in two articles by Lovell (1998, 1999).'

4. ในกรณีผู้แต่งคนเดียวกัน มีบทความมากกว่าหนึ่งบทความในปีเดียวกัน ให้ใส่ a, b, c เพื่อแยกแยะบทความ:

'This theory was advanced by Lindsey (1981a, 1981b, 1982).'

5. หากมีผู้แต่งสอง หรือสามคนให้ใส่นามสกุลของทุกคน เชื่อมด้วย 'and' ก่อนคนสุดท้าย หากผู้แต่งมากกว่า 3 คน (4 คน หรือมากกว่า) ให้ใส่นามสกุลผู้แต่งคนแรก ตามด้วย et al. เช่น

'...another viewpoint (Goot and Reid 1995: 23).'

'Other commentations (Smith, Gren and Atkinson 1993: 121)...

'It has been found (Jones et al. 1982: 131)...

6. หากผู้แต่งนามสกุลเดียวกัน ให้ใส่ชื่อต้นเพื่อให้เห็นความแตกต่าง:

'The idea was originally advanced by Arndt, We and Smart (1995). Independently, other scholars (Drew et al. 1997) advanced a similar idea, which was strongly criticised by Irish researchers (R. Smith 1998; J. Smith 1999).'

7. หากเป็นหน่วยงานขององค์กร หรือสถาบันเป็นผู้แต่ง หรือรวบรวมหนังสือ ให้ใส่ชื่อหน่วยงานแทนชื่อบุคคล ตามด้วยปีที่พิมพ์:

'...a recent statement (Australian Bureau of Statistics 1988: 12).'

'...health data (NSW Dept of Health 1989: 117).'

8. หากกล่าวถึงงานของผู้แต่งหลายคน ให้ใส่วงเล็บชื่อผู้แต่ง แยกแยะโดยการใส่ semicolons:

'...as many have noted (Parkin 1985; Jupp 1991; Collins 1992).'

9. หากบทความไม่มีชื่อผู้แต่ง ให้ใส่ชื่อของวารสาร หรือ องค์กร ไม่ใส่ชื่อเรื่องของบทความ:

'It has been stated (Australian Law Review 1997) that...'

6. สรุป

ในการเขียนบทความวิชาการเป็นภาษาอังกฤษระดับนานาชาติ ต้องปฏิบัติตามระเบียบวิธีอ้างอิงมาตรฐาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงหลักฐานอ้างอิงซึ่งพิสูจน์ได้ ตลอดจนแหล่งข้อมูล หรือคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่มีความเชื่อถือได้ในรูปของข้อมูล สถิติ ข้อโต้แย้ง หรือข้อพิสูจน์ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการอ้างอิงที่ถูกต้องการถอดความช่วยให้ผู้เขียนบทความสามารถจับใจความสำคัญจากข้อความเดิมได้เป็นอย่างดี เมื่ออ้างอิงแล้วทำให้ผลงานที่กำลังเขียนอยู่นี้น่าหนัก และเชื่อมั่นได้

นักวิชาการไทยควรต้องเข้มงวดมากขึ้นในเรื่องนี้ ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษา นักวิจัย ต้องให้ความสนใจถึงเวลาแล้วที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทยควรตระหนักในเรื่องการลอกเลียนผลงานทางวิชาการ ให้มากขึ้น ควรมีการจัดอบรมและการจัดทำคำแนะนำการเขียนรายงาน การเขียนวิทยานิพนธ์ และกฎระเบียบเกี่ยวกับโจรกรรมทางวรรณกรรม เพื่อสร้างนิสัยซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการขึ้นพื้นฐานป้องกันการลอกเลียนงานวิชาการของผู้อื่น หรือป้องกันการกระทำโจรกรรมทางวรรณกรรมโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อันจะนำไปสู่การฟ้องร้อง และถูกถอดถอนปริญญา หรือตำแหน่งทางวิชาการในที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุชบา มาตระกูล. 2551. Plagiarism โจรกรรมทางวรรณกรรม. ก้าวทันโลกวิทยาศาสตร์. 8(2). 7-10.
- [2] กุลธิดา ท่วมสุข. 2553. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. จาก http://www.docstoc.com/docs/document-preview.aspx?doc_id=31849759
- [3] <http://www.stang.sc.mahidol.ac.th/plagiarism.htm>
- [4] <http://www.indiana.edu/~wts/pamphlets/plagiair sm.shtml>
- [5] <http://www.uefap.com/writing/writfram.htm>

- [6] Meehan, Nicole (Ed). 2002. **Student Survival Guide: Excerpts from Handbook of Student Skills (Second Edition)**. Sydney: Pearson Education Australia.
- [7] <http://www.wiu.edu/users/mfbh/wiu/Plagiarism.htm>